

Rioolbeheerder wordt
kinderboekenschrijver

Andy Engel maakt kinderen bewust van
klimaatverandering

Onbekendheid maakt de
haagbeuk kwetsbaar

Grondige analyse van de Boom van het jaar
2017

Stadslandbouw onderdeel
van stedelijke ontwikkeling

Proeftuin 040 stimuleert stadslandbouw

groen

Vakblad voor ruimte in stad en landschap

Een brug met een niet te steile helling en redelijk vlakke aansluiting op het wandelpad. (Dit vraagt wel regelmatig onderhoud)

tekst ton kwakkel

Natuur en recreatie voor iedereen

Ook als je in een rolstoel zit, slechtziend of blind bent, of als je een scootmobiel of rollator gebruikt, heb je behoefte om je zinnen te verzetten en een ommetje te maken; dan is een probleemloze wandeling in een bos of park niet altijd even vanzelfsprekend. De wandelpaden zijn vaak slecht begaanbaar, er zijn weinig rustplekken langs de route, uitzichtpunten of vogelkijkhutten zijn vaak niet toegankelijk door hoge drempels en de wandelpaden zijn in veel gevallen nauwelijks te bereiken met het openbaar vervoer. Kenniscentrum Groen & Handicap doet er alles aan om natuurgebieden ook voor gehandicapten geschikt te maken.

Bij sommige beheerders van natuur- en recreatiegebieden is gelukkig wel de wil aanwezig om hun gebied ook toegankelijk te maken voor mensen met een beperking. Andere beheerders zeggen weleens dat ze nooit gehandicapt in hun gebied zijn tegengekomen. Dat is ook niet zo gek als het gebied niet toegankelijk is. Een vicieuze cirkel. Ook de toegankelijkheid van de bezoekerscentra en horecagelegenheden in of bij de natuur- en recreatiegebieden laat te wensen over.

Allerlei wensen

Beheerders hebben uiteraard te maken met een grote diversiteit aan bezoekers, die allemaal hun eigen behoeften en wensen hebben. Mountainbikers vragen een totaal ander terrein dan iemand in een rolstoel. Fietzers willen verharde fietspaden. Wandelaars zonder handicap willen graag een ruig terrein, terwijl iemand met rollator of een

rolstoel behoefte heeft aan een niet al te lange wandelroute die goed bereikbaar is.

Kenniscentrum Groen & Handicap zet zich al vanaf 1987 in Nederland in voor de mogelijkheid dat mensen met beperkingen ook kunnen genieten van stadsparken en natuur- en recreatiegebieden, inclusief de daarin voor bezoekers aangeboden voorzieningen. Het gaat om de verbetering van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid (BTB) voor mensen met een beperking. In de loop der jaren zijn talrijke gebieden bezocht en zijn er rapporten uitgebracht met adviezen ter verbetering van de BTB.

De ministeries van LNV en VWS verleenden in 2003 subsidie voor een onderzoek naar de toegankelijkheid van vijftien natuur- en recreatiegebieden. Hieruit ontstond het handboek Samen op pad (SOP), dat alle informatie bevat die benodigd is voor een aantrekkelijk en toegankelijk wandelpad. Of het nu gaat om het materiaal van wandelpaden in natuurgebieden of toegankelijke toiletten en toegankelijke balies in bezoekerscentra, alles is in het SOP te vinden, dat geheel gratis ter beschikking wordt gesteld op de website www.natuurzonderdrempe.nl. Het handboek wordt jaarlijks geactualiseerd met nieuwe ontwikkelingen en voorzieningen.

Eigen projecten

Naast het adviseren van terreinbeheerders en landschapsarchitecten wil het Kenniscentrum Groen & Handicap mensen informeren over toegankelijke wandelroutes. In 2015 is het kenniscentrum gestart met het project 'Wandelen, goed voor elkaar!' (www.wandelenmeteenbeperking.nl/). Dit project stelt mensen met beperkingen in staat om de toegankelijke wandelroutes

Deze vissteiger is op zich wel goed, maar vraagt wel veel van de stuurkunst van deze scootmobielers om terug te komen.

Een geschikte plek naast de bank met familie of vrienden.

die zij ontdekken bekend te maken. Dit project heeft een schat aan gegevens opgeleverd over toegankelijke wandelroutes in Nederland met gegevens over bereikbaarheid en de aanwezige voorzieningen. Het Kenniscentrum Groen & Handicap kan deze projecten uitvoeren door de financiële ondersteuning van fondsen als het Revalidatiefonds, het Johanna KinderFonds, Ars Donandi en het Fonds verstandelijk gehandicapten.

Zo is het centrum in 2006 actief betrokken geweest bij de ontwikkeling van de 'Koninklijke Weg', de eerste volledig toegankelijke langeafstandswandelroute tussen paleis Noordeinde in Den Haag, via paleis Soestdijk naar paleis Het Loo in Apeldoorn. In samenwerking met de KNBLO Wandelsportorganisatie Nederland en het Herinneringscentrum Kamp Westerbork is het 'Westerborkpad' ontwikkeld, een toegankelijke langeafstandswandelroute van de Hollandsche Schouwburg in Amsterdam naar het voormalige concentratiekamp in Westerbork.

Bij de ontwikkeling van de 'wandelapp' van Landschap Overijssel zijn adviezen over het ontwikkelen van toegankelijke wandelingen gegeven. Daarnaast was het kenniscentrum betrokken bij de toegankelijkheid van de Floriade 2012 in Venlo. Een van de bestuursleden is actief betrokken bij de bevordering van de toegankelijkheid van de natuur voor blinden en slechtzienden.

Postcodeloterij

Mede op initiatief van het kenniscentrum heeft de Postcodeloterij in 2016 2 miljoen euro aan Natuurmonumenten beschikbaar gesteld om in de komende twee jaar de toegankelijkheid van veertig natuurgebieden te verbeteren. Het Kenniscentrum Groen & Handicap treedt daarbij op als technisch adviseur. Het is doorgaans veel beter om al in het planstadium van een nieuw project toegankelijkheidsadviezen in te winnen. Dat vraagt geen extra investering en daardoor wordt voorkomen dat later alsnog dure aanpassingen gedaan moeten worden.

Inspecties

Op aanvraag komt het Kenniscentrum Groen & Handicap, tegen een geringe vergoeding, op bezoek bij de beheerders om een wandelpad of natuurgebied te schouwen. Zij proberen ook altijd vertegenwoordigers van lokale of regionale gehandicaptenplatforms uit te nodigen, want zij zijn de ervaringsdeskundigen en kennen het gebied en de wensen van de bewoners. Van zo'n bezoek wordt een zogenaamd 'visitatierapport' gemaakt met adviezen om de toegankelijkheid van het pad of het gebied te verbeteren.

Tijdens de visitaties wordt door het Kenniscentrum Groen & Handicap niet alleen veel kennis en ervaring verzameld, maar worden ook veel foto's van goede voorbeelden gemaakt, die bruikbaar zijn voor iedereen die de toegankelijkheid wil verbeteren.

Informatieborden/-panelen staan vaak een eind van het pad en vanuit een rolstoel is de informatie vaak niet te lezen.

Al die goede voorbeelden zijn te vinden op de speciale website www.goedevoorbeelden.nu die onlangs door het kenniscentrum werd gelanceerd.

Bij elk onderwerp in het handboek Samen op pad, waar beeldmateriaal bij voorhanden is, is een link opgenomen naar de website van goede voorbeelden en omgekeerd verwijst een link in de database van goede voorbeelden bij elke foto of illustratie naar het bijpassend gedeelte van het handboek Samen op pad.

Tot slot

Ondanks de beperkte middelen die het bestuur van Kenniscentrum Groen & Handicap heeft, is in de afgelopen 25 jaar een schat aan kennis en ervaring opgebouwd die beschikbaar is voor iedereen die een bijdrage wil leveren aan de verbetering van de toegankelijkheid van natuur en recreatie. Mensen met een beperking willen, net als ieder ander, kunnen genieten van al het moois dat ons land te bieden heeft. Groen & Handicap levert daar een bijdrage aan en hoopt dat ook de komende jaren te blijven doen.